

UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO PRAHA

BAKALÁŘSKÉ
KOMBINOVANÉ STUDIUM
2012–2016

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Jan Dolanský

Generální klauzule nekalé soutěže

Praha 2016

Vedoucí bakalářské práce:

JUDr. et Ing. Martin Kohout

JAN AMOS KOMENSKY UNIVERSITY PRAGUE

BACHELOR
COMBINED STUDIES
2012-2016

BACHELOR THESIS

Jan Dolanský

General clause of unfair competition

Prague 2016

The bachelor thesis work supervisor:
JUDr. et Ing. Martin Kohout:

Prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracoval samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování čerpal, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použitých zdrojů.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v univerzitní knihovně.

V Praze dne 24.2.2016

.....
Jan Dolanský

Poděkování

Chtěl bych poděkovat svému vedoucímu bakalářské práce, JUDr. et Ing. Martinu Kohoutovi, za pomoc a rady při zpracování této práce. Jeho cenné zkušenosti mi byly velkým přínosem.

Anotace

Cílem této práce je vysvětlit co znamená Generální klauzule nekalé soutěže. Osvětlit její jednotlivé zvláštní skutkové podstaty a změny, které nastaly jejím přemístění z obchodního zákoníku do občanského zákoníku. Dále důvod přemístění a v neposlední řadě zaměření na právní prostředky ochrany, kterými se lze bránit proti nepříznivému stavu.

Klíčová slova

Dobré mravy, generální klauzule, hospodářský styk, nekalosoutěžní delikty, právní úprava nekalé soutěže, právní prostředky ochrany, účast na hospodářské soutěži, způsobilost přivodit újmu.

Annotation

The aim of this work is to explain what is meant by general clause. To highlight its special facts and changes that occurred the relocation of the Commercial Code. The Civil Code, the reason of the transfer and finally, we will focus on legal remedies, which can defend against bad condition.

Key words

Good manners, general clause, economic contact, unfair competition torts, unfair-competition legislation, legal means of protection, participation in the competition, the capability of causing damage.

OBSAH

ÚVOD	9
1 PRÁVNÍ UPRAVA	11
1.1 Prameny soutěžního práva.....	11
2 GENERÁLNÍ KLAUZULE	14
2.1 Historie Generální klauzule nekalé soutěže.....	16
2.2 Pojmové znaky Generální klauzule.....	19
2.2.1 Hospodářský styk.....	19
2.2.2 Rozpor s dobrými mravy hospodářské soutěže.....	21
2.2.3 Způsobnost přivodit újmu.....	23
2.3 Nekalosoutěžní jednání.....	24
2.4 Soudcovské skutkové podstaty.....	25
2.5 Účast na hospodářské soutěži.....	27
2.5.1 Soutěžitel.....	28
2.5.2 Spotřebitel.....	28
3 GENERÁLNÍ KLAUZULE A EVROPSKÁ UNIE	30
3.1 Evropská směrnice ve vztahu ke Generální klauzuli.....	30
4 NEKALOSOUTĚŽNÍ DELIKTY	32
4.1 Klamavá reklama.....	32
4.2 Klamavé označení zboží a služeb.....	33
4.3 Vyvolání nebezpečí záměny.....	34
4.4 Parazitování na pověsti.....	34
4.5 Podplácení.....	35
4.6 Zlehčování.....	35
4.7 Srovnávací reklama.....	35
4.8 Porušení obchodního tajemství.....	37
4.9 Ohrožování zdraví a životního prostředí.....	37
4.10 Dotěrné obtěžování.....	38
5 OCHRANA PROTI NEKALÉ SOUTĚŽI	40
5.1 Prostředky ochrany proti nekalé soutěži podle staré právní úpravy.....	40
5.2 Porovnání staré a nové právní úpravy ochrany proti nekalé soutěži.....	42
ZÁVĚR	49
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	50

SEZNAM ZKRATEK.....	53
SEZNAM TABULEK.....	54

ÚVOD

Tématem této práce je Generální klauzule nekalé soutěže, kterou je možno definovat jako zákonné ustanovení obecně popisující určitou právní zásadu, pro konkrétní aplikaci obvykle vyžaduje další upřesnění.

Se soutěžním právem, a tedy i s Generální klauzulí nekalé soutěže, se můžeme setkat i v běžném životě. Například při nákupu zboží, jak přímo u prodávajícího v obchodě, tak i případně u internetového nákupu, kdy může být spotřebitel snadno poškozen.

Vzhledem k tomu, že se jedná o velmi rozšířenou problematiku, která se navíc od 01. 01. 2014 v některých bodech zásadně změnila, je cílem této práce stručně a jednoduše popsat, co to vlastně Generální klauzule nekalé soutěže je, proč se v českém právu vyskytuje, jakou zde má funkci a v neposlední řadě jaké jsou jednotlivé podmínky pro její naplnění.

Nejdříve se seznámíme s právní úpravou. Dále s historií daného tématu od Pařížské unijní úmluvy přes první republiku po současnost. Nejdůležitější částí této práce a to s jednotlivými pojmovými znaky samotné Generální klauzule, kterými jsou hospodářský styk, rozpor s dobrými mravy hospodářské soutěže a způsobilost přivodit újmu.

Nekalosoutěžní delikty jsou popsány ve čtvrté kapitole, jsou jimi klamavá reklama, klamavé označení zboží a služeb, vyvolání nebezpečí záměny, parazitování na pověsti, podplácení, zlehčování, srovnávací reklama, porušení obchodního tajemství, ohrožování zdraví a životního prostředí a dotěrné obtěžování.

V poslední kapitole jsou zmíněny i právní prostředky ochrany proti nekalé soutěži.

Práce je koncipována metodou srovnávání staré a nové úpravy. Tudíž přínosem této práce je přímé srovnání jednotlivých částí dané

problematiky. Závěrem této práce bude zhodnocení pozitiv či negativ daných změn a jakým způsobem dané změny problematiku ovlivnily.

1 PRÁVNÍ ÚPRAVA

Právní úprava pramenů soutěžního práva je poměrně obsáhlá a od 1.1.2014 se značně změnila. Následující kapitola obsahuje jednotlivé prameny soutěžního práva.

1.1 Prameny soutěžního práva

Za prameny soutěžního práva lze v první řadě označit Občanský zákoník, který ale sám o sobě nepokrývá veškerou problematiku generální klauzule nekalé soutěže. Mezi dalšími podstatnými prameny je zákon o ochraně hospodářské soutěže a směrnice evropské rady a parlamentu.

Jednotlivé právní prameny:

- Zákon č. 89/2012 Sb., Občanský zákoník, platný od 1.1.2014, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 513/1991 Sb., Obchodní zákoník (zrušen k 1.1.2014)

Směrnice:

- Směrnice Rady 84/450/EHS ze dne 10.9.1984,
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/48/ES ze dne 6.10.1997,
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady ze dne 12.12.2006 č. 2006/114/ES o klamavé a srovnávací reklamě - kodifikované znění
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/29/ES ze dne 11. 05. 2005 – k nekalým obchodním praktikám,

- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/29/ES - Nekalé obchodní praktiky vůči spotřebitelům na vnitřním trhu - Sponzorování audiovizuálních programů - Článek 36 SFEU
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady Evropské Unie č. 1999/44/ES o některých aspektech prodeje spotřebního zboží a záruk na toto zboží
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady Evropské Unie č. 2000/13/ES o sblížení právních předpisů členských států týkajících se označování potravin, jejich obchodní úpravy a související reklamy
- Směrnice Rady 85/374/EHS o sblížení právních a správních předpisů členských států týkajících se odpovědnosti za vadné výrobky

Nařízení rady Evropských společenství:

- Nařízení Rady Evropských Společenství č. 1017/68/EHS o uplatňování pravidel hospodářské soutěže v dopravě po železnici, silnici a vnitrozemských vodních cestách
- Nařízení Rady Evropských Společenství č. 2988/74/EHS o promlčení v záležitostech stíhání a výkonu práva v oblasti dopravy a hospodářské soutěže v Evropském hospodářském společenství

Mezi prameny práva bezesporu patří mezinárodní smlouvy, kterými je Česká republika vázána a kterými se musí řídit každý občan, který se v dané zemi právě nachází a podniká. Od roku 2000 jsou zapisovány do sbírky mezinárodních smluv.

Dále mezi prameny právní úpravy patří:

- Sdělení federálního ministerstva zahraničních věcí o přístupu České a Slovenské Federativní Republiky k Dohodě o Mezinárodním měnovém fondu, k Dohodě o Mezinárodní bance pro obnovu a rozvoj, k Dohodě o

Mezinárodní finanční korporaci, k Dohodě o Mezinárodním sdružení pro rozvoj a k Dohodě o Mnohostranné agentuře pro investiční záruky (500/1992 Sb.)

- Sdělení Ministerstva zahraničních věcí o sjednání Evropské dohody zakládající přidružení mezi Českou republikou na jedné straně a Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na straně druhé (7/1995 Sb.)
- Sdělení Ministerstva zahraničních věcí o sjednání Evropské dohody zakládající přidružení mezi Českou republikou na jedné straně a Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na straně druhé (204/1994 Sb.)
- Sdělení Ministerstva zahraničních věcí o Evropské úmluvě o přeshraniční televizi ve znění protokolu pozměňujícího Evropskou úmluvu o přes hraniční televizi (57/2004 Sb.m.s.)

2 GENERÁLNÍ KLAUZULE NEKALÉ SOUTĚŽE

Jak již bylo zmíněno v úvodu, od 01. 01. 2014 nastala změna v podobě umístění Generální klauzule. Původní umístění právního předpisu v obchodním zákoníku nahradilo umístění do Nového Občanského zákoníku, zákon č. 89/2012 Sb., Občanský zákoník, účinný od 1. ledna 2014 (dále jen „NOZ“, „NObčZ“ nebo „Nový Občanský zákoník“). Právní úprava nekalé soutěže byla podle důvodové zprávy do nového občanského zákoníku zakotvena především proto, že hospodářská soutěž není omezena jen na podnikatele, ale i na jiné soutěžitele a její úprava zasahuje i do soukromého práva a povinností dalších osob (např. tzv. osob pomocných).

Generální klauzule je obsažena ve třech podstatných podmínkách, které musí být splněny kumulativně, aby se jednalo o nekalou soutěž. Protože zákonodárce není schopen pokrýt všechny formy nekalosoutěžního jednání, byl vytvořen tento instrument, který na takové porušení dokáže reagovat.

Podmínkami podle nového občanského zákoníku jsou:

- Hospodářský styk
- Rozpor s dobrými mravy soutěže
- Způsobilost přivodit újmu jiným soutěžitelům nebo spotřebitelům

Zvýše napsaného vyplývá, že Generální klauzule je bezpodmínečnou součástí nekalé soutěže. Z hlediska porovnání Generální klauzule ve staré a nové právní úpravě je důležité zmínit změny, které zde nastaly.

Na rozdíl od předchozí právní úpravy byly podmínky pro naplnění generální klauzule následující:

- Jednání v hospodářské soutěži
- Dobré mravy hospodářské soutěže

- Způsobilost přivodit újmu

Generální klauzule nekalé soutěže byla v českém obchodním zákoníku upravena jako formulovaný obecný zákaz, normativní imperativ, který porovnával jednotlivá jednání subjektu hospodářské soutěže, která s ním musela být v souladu, tedy i v souladu s právem. Generální klauzule nekalé soutěže (dále jen generální klauzule) byla obsažena v ustanovení § 44 odst. 1 ObchZ, z roku 1992 ve znění: „Nekalou soutěží je jednání v hospodářské soutěži nebo v hospodářském styku, které je v rozporu s dobrými mravy soutěže a je způsobilé přivodit újmu jiným soutěžitelům, spotřebitelům nebo dalším zákazníkům. Nekalá soutěž se zakazuje“¹, a vymezovala základní pojmové znaky nekalé soutěže jako základní kritéria pro posouzení, zda jednání nebo chování v hospodářské soutěži byla nekalou soutěží či nikoliv. Uvedené obecné ustanovení bylo stejně jako současná podoba doplněno několika konkrétními skutkovými podstatami, jejichž výčet byl pouze demonstrativní a dával tak prostor pro dotváření práva samotným soudcům.

Definice nového občanského zákoníku platného od 1.1.2014 „Kdo se dostane v hospodářském styku do rozporu s dobrými mravy soutěže jednáním způsobilým přivodit újmu jiným soutěžitelům nebo zákazníkům, dopustí se nekalé soutěže. Nekalá soutěž se zakazuje.“² Předchozí právní úprava jmenuje jednak hospodářskou soutěž tak i Hospodářský styk kdežto nová právní úprava výraz zkracuje jen na hospodářský styk, který pojme obě jmenované skutečnosti. Druhá změna právní úpravy je vynechání označení spotřebitel, protože toto označení je zahrnuto již v soutěžitelích. Což znamená širší okruh lidí tedy i nepodnikatelů.

Skutková podstata nemusí existovat stačí aby určité jednání naplňovalo znaky Generální klauzule a jedná se o nekalosoutěžní

¹ Zákon č. 513/1991 Sb., Obchodní zákoník, § 44, zrušen k 1.1.2014

² Zákon č. 89/2012 SB., Občanský zákoník, § 2978, ve znění pozdějších předpisů

(zakázané) jednání. Stačí pouhé ohrožení hospodářské soutěže, skutečné narušení není podmínkou.

Při srovnání generální klauzule nekalé soutěže v novém občanském zákoníku s generální klauzulí obsaženou v ustanovení § 44 odst. 1 ObchZ (zrušen k 1.1. 2014) po novele uskutečněné zákonem č. 152/2010 Sb. s účinností od 1. července 2010, podle níž se nekalou soutěží rozumí jednání v hospodářské soutěži nebo v hospodářském styku, které je v rozporu s dobrými mravy soutěže a které je způsobilé přivodit újmu jiným soutěžitelům, spotřebitelům nebo dalším zákazníkům, dojdeme k závěru, že rozdíly jsou formulačního charakteru a obsahově poměrně zanedbatelné.

2.1 Historie Generální klauzule nekalé soutěže

Zajímavá je i historie samotné generální klauzule nekalé soutěže, proto bych ji rád v této práci zmínil.

Pařížská unijní úmluva čl. 10, se dá považovat za první právní úpravu Generální klauzule, z roku 1884. A to z důvodu, že do té doby zákonodárce neměl potřebu, důvod nebo spíše žádná právní úprava na tento druh protiprávního jednání nepamatovala. Její samotné znění je následující:

„1. Unijní země jsou povinny zajistit příslušníkům Unie účinnou ochranu proti nekalé soutěži.

2. Nekalou soutěží je každá soutěžní činnost, která odporuje poctivým zvyklostem v průmyslu nebo v obchodě.

3. Zejména musí být zakázány:

a) Jakékoliv činy, které by mohly jakkoli způsobit záměnu s podnikem, výrobky nebo s průmyslovou nebo obchodní činností soutěžitele.

b) Falešné údaje při provozování obchodu, které by mohly poškodit dobrou pověst podniku, výrobků nebo průmyslové nebo obchodní činnosti soutěžitele.

c) Údaje nebo tvrzení, jejich užívání při provozu obchodu by bylo s to uvádět veřejnost v omyl o vlastnosti, způsobu výroby, charakteristice, způsobilosti k použití nebo o množství zboží.“³

Článek č. 10 Pařížské unijní úmluvy, by se dal považovat za jednu z prvních právních ochran Generální klauzule a hovoří takto:

„(1) Unijní země se zavazují, že zajistí příslušníkům ostatních unijních zemí vhodné zákonné prostředky k účinnému potlačování veškerých činů uvedených v člancích 9, 10 a 10 bis.

(2) Zavazují se dále, že učiní opatření, aby svazům a sdružením, které zastupují zúčastněné průmyslníky, výrobce nebo obchodníky a jejichž existence se nepříčí zákonům jejich země, bylo pokud jde o potlačování činů označených v člancích 9, 10 a 10 bis dovoleno zakročovat u soudů nebo u správních úřadů, a to v takové míře, v jaké to zákon země, kde se žádá o ochranu, dovoluje svazům a sdružením této země.“⁴

Jako další z hlediska 19. a 20. století existovala tzv. volná hospodářská soutěž a to přímo v českých zemích, ta se opírala o obecné soukromoprávní předpisy a co se týkalo speciálních právních předpisů tak se dotýkali pouze oblasti ochrany spotřebitelů, a to například:

- zákon č. 19/1890 ř. z., o ochraně známek
- zákon č. 26/1895 ř. z., o výprodejích, zákon č. 89/1897 ř. z., o obchodu s potravinami a některými předměty užitnými
- zákon č. 26/1902 ř. z., o obchodu s máslem, sýrem, přepuštěným máslem, vepřovým sádlem a jejich náhražkami, a zákon č. 210/1907 ř. z., o obchodu s vínem, vinným moštem a vinným rmutem

Prvorepublikovou úpravu generální klauzule obsahoval zákon č. 1111/1927 Sb., o ochraně proti nekalé soutěži. Tato právní úprava

³ Vyhláška 64/1975, Sb., Pařížská úmluva na ochranu průmyslového vlastnictví, čl. 10

⁴ Vyhláška 64/1975, Sb., Pařížská úmluva na ochranu průmyslového vlastnictví, čl. 10ter

se již v některých svých částech podobá současné úpravě. Její znění je následující:

„Kdo dostane se v hospodářském styku v rozpor s dobrými mravy soutěže jednáním způsobilým poškoditi soutěžitele, může býti žalován, aby se zdržel takového jednání a odstranil závadný stav jím způsobený; věděl-li pak, nebo musil-li vědět, že jednání jeho jest způsobilé poškoditi soutěžitele, též, aby nahradil škodu tím způsobenou.“⁵

Právní úprava generální klauzule dostala další změnu v devadesátých letech 20. Století a to v obchodním zákoníku ČR v § 44. Základní ustanovení:

„(1) Nekalou soutěží je jednání v hospodářské soutěži nebo v hospodářském styku, které je v rozporu s dobrými mravy soutěže a je způsobilé přivodit újmu jiným soutěžitelům, spotřebitelům nebo dalším zákazníkům. Nekalá soutěž se zakazuje.

(2) Nekalou soutěží podle odstavce 1 je zejména:

a) klamavá reklama, b) klamavé označování zboží a služeb, c) vyvolávání nebezpečí záměny, d) parazitování na pověsti podniku, výrobků či služeb jiného soutěžitele, e) podplácení, f) zlehčování, g) srovnávací reklama, h) porušování obchodního tajemství, i) ohrožování zdraví spotřebitelů a životního prostředí.“⁶

Poslední právní úprava je od 1.1.2014. Jak již bylo řečeno Generální klauzule nekalé soutěže byla vyjmuta z Obchodního zákoníku a byla implementována do Nového občanského zákoníku. Znění tohoto předpisu se opět změnilo a to následovně: „Kdo se dostane v hospodářském styku do rozporu s dobrými mravy soutěže jednáním způsobilým přivodit újmu jiným soutěžitelům nebo zákazníkům, dopustí se nekalé soutěže. Nekalá soutěž se zakazuje.“⁷

⁵ Zákon č. 111/1927, Sb., o ochraně proti nekalé soutěži

⁶ Zákon č. 513/1991, Sb. Obchodní zákoník, zrušen k 1.1.2014

⁷ Zákon č. 89/2012 Sb., Občanský zákoník, § 2976

2.2 Pojmové znaky Generální klauzule

Pojmovými znaky Generální klauzule jsou: Hospodářský styk, rozpor s dobrými mravy hospodářské soutěže a způsobilost přivodit újmu. Tyto znaky jsou samotnou generální klauzulí. Jak jsem již zmiňoval v kapitole 2, musejí být splněny všechny tři pojmové znaky aby se jednalo o nekalou soutěž. V následujících podkapitolách budeme jednotlivé pojmové znaky rozepsány.

2.2.1 Hospodářský styk

Bez splnění této první podmínky nemůže být nikdy naplněna generální klauzule. Obecně se jedná o jakékoliv jednání, která mohou mít nepříznivý vliv na hospodářský styk. To znamená, že nemusí výlučně jít o jednání v hospodářském styku nebo v obchodním styku, ale tímto jednáním musí jedna strana prosazovat své vlastní hospodářské zájmy za účelem dosažení výhody v soutěži. Za výhodou nemusí být nutně považován zisk, ale může za ní být považována i některá ze skutkových podstat:

- například klamavá reklama
- klamavé označování zboží a služeb

Jde tedy o poškození jiného soutěžitele na úkor škůdce. To má za následek, že odběratel je ovlivněn kupříkladu klamavou reklamou a rozhodne se pro klamavý produkt, na svůj vlastní úkor. Jedna ze směrnic Evropského společenství hovoří takto: „Obchodní praktika je považována za klamavou, pokud obsahuje nesprávné informace, a je tedy nepravdivá, nebo pokud jakýmkoli způsobem, včetně celkového předvedení, uvádí nebo je schopná uvést průměrného spotřebitele v omyl ve vztahu k jednomu nebo k více z níže uvedených bodů, i když informace jsou věcně správné, což v obou případech vede nebo může vést k rozhodnutí spotřebitele o obchodní transakci, které by jinak neučinil:

- a) existence nebo podstata produktu
- b) hlavní znaky produktu, jako je jeho dostupnost, výhody, rizika, provedení, složení, příslušenství, poprodejní služby zákazníkům a vyřizování reklamací a stížností, výrobní postup a datum výroby nebo dodání, způsob dodání, způsobilost k účelu použití, možnosti použití, množství, specifikace, zeměpisný nebo obchodní původ, očekávané výsledky jeho použití nebo výsledky a podstatné části zkoušek nebo kontrol provedených na produktu
- c) rozsah závazků obchodníka, motivy pro obchodní praktiku a podstata prodejního postupu, prohlášení nebo symbol týkající se přímého nebo nepřímého sponzorování nebo schválení obchodníka nebo produktu
- d) cena nebo způsob výpočtu ceny anebo existence konkrétní cenové výhody;
- e) nutnost servisu, náhradních dílů, výměny nebo opravy“⁸

Obchodní praktika je rovněž považována za klamavou, pokud ve věcných souvislostech, s přihlédnutím ke všem jejím rysům a okolnostem, vede nebo může vést k tomu, že průměrný spotřebitel učiní rozhodnutí o obchodní transakci, které by jinak neučinil, a zahrnuje

jakékoli uvádění produktu na trh, včetně srovnávací reklamy, které vede k záměně s jinými produkty, ochrannými známkami, obchodními firmami nebo jinými rozlišovacími znaky jiného soutěžitele.

Předpokladem jednání v hospodářské soutěži je existence obchodního vztahu, který může být ovlivňován. Podstatné přitom není, zda jsou poškozený a poškozovatel v tomto vztahu postačí, pokud závadné projevy nastaly v hospodářském soutěžním styku a původce je způsobil za účelem dosažení vlastního prospěchu.

Podle Pelikánové (2003) nebylo jednání v hospodářské soutěži vymezeno pomocí vztahu ke konkrétní osobě, ale rozhodující byla povaha chování, souvislosti a nikoli otázka zda jde o jednání k druhému

⁸ Směrnice č. 2005/29/ES, o nekalých obchodních praktikách

soutěžiteli. Takovým jednáním je tedy i prodej zboží spotřebiteli, propagace výrobků a mezi dalšími i úprava interiéru provozovny, v úpravě jejího okolí, jednání s odběrateli a dodavateli ale i jednání s úřady. Soutěžní jednání se totiž odehrává v nejrůznějších právních i neprávních vztazích a jeho chování nepřímo ovlivňuje úspěch či neúspěch ostatních soutěžitelů a to způsobem protiprávním nebo který je v souladu s právem. To znamená, že v rámci hospodářského styku se soutěžitelé občas dostávají do situací, kdy se jejich jednání nedá kvalifikovat jako zaviněné.

2.2.2 Rozpor s dobrými mravy hospodářské soutěže

Druhou podmínkou, která musí být bezpodmínečně splněna, aby se jednalo o generální klauzuli, je rozpor s dobrými mravy soutěže. Například podle J. Salače (2000) lze dobré mravy chápat jako obecně uznávané minimum společenských hodnot, nikoli jako jakousi vyšší morálku. K tomu aby bylo jednání charakterizováno jako nekalosoutěžní, je zapotřebí, aby bylo v rozporu s dobrými mravy hospodářské soutěže. Dobré mravy nelze chápat podle § 2 odst. 3 NObčZ., ale spíše jako vymezení negativní, pomocí čehož lze objasnit, co dobré mravy soutěže nejsou.

„Prostřednictvím dobrých mravů soutěže se prosazuje soutěžitelská morálka, jež je v některých směrech volnější než běžná občanská morálka (v soutěžním boji se nevyžaduje mimořádná ohleduplnost) a jindy náročnější.“⁹

Když se podíváme do historie tak nalezneme tuto definici: „Jednání proti dobrým mravům soutěže musí být jednáním určitým. Určité jednání, jež jest samo o sobě bezvadné, může se státi s hlediska dobrých mravů soutěže závadným, bylo-li předsevzato za jistých okolností anebo v určité konstelaci. Nestačí, že si soutěžitel sjednal na újmu ostatních soutěžitelů mezi nimi jakousi soutěžní výhodu, jíž

⁹ ŠVESTKA: Občanský zákoník: Komentář, s. 1167

vzniká jistá porucha ve vzájemných stycích a vztazích soutěžitelů. Každý soutěžitel má mít právo na své postavení v soutěžním (konkurenčním) boji podle použitého kapitálu a podle pracovní síly. Lepší soutěžní postavení soutěžitelovo v soutěžním boji nečiní ještě jeho soutěž o sobě nekalou, leč že by své větší soutěžní kapacity zneužíval. Není účelem zákona chrániti soutěžitele v ten způsob, že by některého soutěžitele pro jeho lepší kapacitu jim nepohodlného mohli ze soutěžního boje prostě vyloučiti.¹⁰, což je definice značně zastaralá.

Podstatné pro výklad dobrých mravů soutěže je faktická morálka daného odvětví. Oprávněně lze očekávat rozdílné standardy v odvětvích, které se soustřeďují na poskytování služeb či zboží spotřebitelům, než v odvětvích, které se specializují na velké transakce mezi silnými podnikateli. V prvním případě se přiklání větší důležitost významu občanskoprávní definice dobrých mravů tedy jednání, které mají přímý vliv na spotřebitele. To tedy znamená, že odvětví jsou společná a jejich směřování prodeje je do spotřebitelského sektoru, rozdíly jsou pouze v obsahu dobrých mravů soutěže. Svě v tom hraje především odbornost cílových spotřebitelů, a to jak ve vztahu ke zboží, tak k obchodu. Neméně důležitou roli zde zastupují obchodní zvyklosti, ty však nelze ztotožňovat s dobrými mravy soutěže, protože ustálenost a uznávanost praxe nevylučuje její nemravnost.

„Rozpor s dobrými mravy soutěže podle generální klauzule však musí být někdy zjišťován i u těch jednání, která se svými individuálními jevovými formami podobají jednáním vyjádřeným ve speciálních skutkových podstatách nekalé soutěže. Často s nimi mají společnou pouze jejich věcnou podstatu – přílišnou dávku agrese, klamavosti, parazitního jednání.“¹¹ V průběhu času se hodnocení toho, zda je jednání v rozporu s dobrými mravy mnění. Například jednání, která byla dříve nedovolená, jsou postupem času povolena například reklama kde zadavatel zdůrazňuje, že se podílí na ochraně životního prostředí.

¹⁰ Rozhodnutí Nejvyššího soudu z.r. 1932 – Rv I. 898/31 č. 11742

¹¹ ŠVESTKA: Občanský zákoník: Komentář, s 1168

Naopak v současnosti se vyskytují nové metody, které zneužívají například informační technologie (počítač, mobilní telefony, internet).

2.2.3 Způsobilost přivodit újmu

Poslední podmínkou Generální klauzule je způsobilost přivodit újmu jiným soutěžitelům nebo zákazníkům. Zákon hovoří o újmě, nikoli o škodě, což vyjadřuje širší okruh věcí nebo činů, které mohou poškodit. Spotřebitele, jednatele nebo shrnuto dohromady protistranu. Tento pojem zahrnuje i věci nehmotného charakteru jako jsou například poškození dobré pověsti soutěžitele, který byl zlehčován konkurentem na trhu.

A znovu (shodně jako v předešlých dvou podmínkách) není podstatné, aby taková újma opravdu vznikla, postačí, že její vznik hrozí. Ovšem musí se jednat o reálnou možnost, nelze brát zřetel na možnost vyspekulovanou. Samotné způsobení újmy ještě nepředstavuje nekalou soutěž, musí být splněny i ostatní podmínky generální klauzule. „Působení újmy soutěžitelům event. I jiným účastníkům hospodářského styku je přípustná, pokud se uskutečňuje prostředky, jež právo nezakazuje.“¹²

Při posuzování otázky způsobilosti přivodit újmu, je třeba zohlednit všechny okolnosti konkrétního případu. Posouzení z hlediska práva tohoto znaku generální klauzule nekalé soutěže zahrnuje několik podstatných závěrů učiněných k dílčím otázkám:

„1) Pouhé způsobení újmy protistraně (nebo možnost způsobení takové újmy) ještě nevypovídá o nekalém charakteru soutěžního jednání. Jestliže, je druhým působena hospodářská újma takovými prostředky, které jsou v hospodářském boji považovány za soutěžně slušné (to nevylučuje určitou dávku soutěžní agresivity, např. Istivosti), nelze z toho vyvozovat protiprávnost takového jednání. V hospodářském soutěžním boji se neuplatní starořímská zásada *neminem laedere* (nikoho nepoškozovat).

¹² ŠVESTKA: Občanský zákoník: Komentář, s. 1169

2) Pro kvalifikaci generální klauzule se vyžaduje pouhá způsobilost přivodit újmu, není tedy nutný sám vznik újmy. Možnost, že jednomu nebo druhému z uvedených subjektů bude způsobena újma, musí být ovšem možností reálnou, nikoliv vyspekulovanou a velmi nepravděpodobnou. Pokud by určité jednání bylo zakazováno jen na základě vysoce teoretické možnosti újmy, šlo by o málo důvodné omezení podnikatelské svobody.

3) Zákon nijak neurčuje rozsah újmy, která musí z určitého jednání alespoň hrozit, aby takové jednání mohlo být posouzeno jako nekalosoutěžní; nehovoří např. o újmě značného rozsahu, újmě podstatné apod. I tu bude záležet na tom, jak bude vykládán pojem újma; v rozhodovací praxi lze dospět k názoru, že újma (ať již hrozící nebo skutečně existující) v zanedbatelném rozsahu vlastně újmou není.¹³

2.3 Nekalosoutěžní jednání

Nekalosoutěžní jednání je jednání, které je v rozporu s výše jmenovaným předpisem Nekalé soutěže. Je to tedy jakékoliv jednání, které naplňuje tři podmínky Generální klauzule.

Za nekalosoutěžní jednání se proto nedají považovat například projevy subjektů, které nebyly projevny v soutěžním vztahu a souběžně jednající svým konáním nesledoval vlastní hospodářské zájmy, i když fakticky soutěž ovlivnily a navíc byly v rozporu s platnými zákony. Z výše uvedeného vyplývá, že nezbytnou podmínkou je stále samotná existence soutěže. Hospodářská soutěž se chápe poněkud široce. Nelze ji omezit pouze na soupeření stejných či obdobných produktů nebo jejich substituentů. Z rozsudku Vrchního soudu v Praze ze dne 19.4.1995, sp. zn. 3 Cmo 328/94, ve kterém je uvedeno, že Hospodářskou soutěž nelze zúžit pouze na soupeření

¹³ HAJN: . Soutěžní chování a právo proti nekalé soutěži, 1. vydání, Brno, Masarykova univerzita, 2000, s. 127 - 128

přímo si konkurujících výrobců či poskytovatelů služeb pravidelně nabízejících stejné či obdobné výrobky nebo služby.

Konkrétní jednání může být označeno za nekalosoutěžní, jestliže kromě podmínek „jednání v hospodářské soutěži“ a „rozpor s dobrými mravy“ obsahuje i třetí podmínku „způsobilost přivodit újmu jiným soutěžitelům nebo spotřebitelům“. „Pro zjištění, zda se jedná o nekalosoutěžní jednání, však nestačí sama tato orientace na soutěžní úspěch jednoho (a soutěžní porážku jiného); z hlediska práva proti nekalé soutěži jsou důležité metody, jimiž má být tohoto cíle dosaženo.“¹⁴

2.4 Soudcovské skutkové podstaty

O generální klauzuli jako právu o nekalé soutěži platí, že je v právu kontinentální Evropy do značné míry právem soudcovským. Ovšem „existují jak neobvyklá (inovativní) jednání v rozporu s generální klauzulí proti nekalé soutěži, stejně jako jednání častěji se opakující, byť se s nimi výslovně neuvažuje ve speciálních skutkových podstatách nekalé soutěže.“¹⁵ Tyto soudcovské podstaty jsou tříděny podle různých hledisek do několika skupin, které bývají označovány za soudcovské skutkové podstaty nekalé soutěže.

Jedna ze skupin je označována jako porušení norem veřejného práva s důsledky pro soutěžní postavení. Jedná se o případy, kdy skutkovou podstatu lze zařadit pod některou z norem veřejného práva a zároveň pod soukromoprávní úpravu nekalé soutěže jako jsou například skrytá reklama, podprahová reklama, reklama proti veřejnému pořádku.

Podle Jana Dvořáka (2014) mezi veřejnoprávní úpravy, které lze do této skupiny zařadit patří:

¹⁴ VEČERKOVÁ, Eva. Op. cit., s. 139.

¹⁵ ŠVESTKA: Občanský zákoník: Komentář, s. 1170

- zákon č. 40/1995 Sb., o regulaci reklamy, zákon č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání
- zákon č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže
- zákony z oblasti práv průmyslového vlastnictví

Mimo jiné i porušení ostatních norem veřejného práva může zasáhnout do soutěžního jednání. Vezmeme-li v potaz § 2987 (ohrožení zdraví nebo životního prostředí), zmiňované případy v jiných státech nejsou samostatně nijak upraveny v právu proti nekalé soutěži ale je zde možnost je postihnout podle generální klauzule proti nekalé soutěži.

Další skupinou na základě § 2976 ods. 1, je porušení jiných norem soukromého práva s důsledky pro soutěžní postavení. Jinými normami jsou zde chápány podle občanského zákoníku:

- právo na ochranu jména a osobnosti člověka (§77 až 90)
- právo na ochranu názvu, pověsti a soukromí právnické osoby (§135)
- práva z bezdůvodného obohacení (§ 2991 a násl.)
- právo autorské (právo proti nekalé soutěži zde může plnit subsidiární úlohu)

Výraz induktivní metoda se používá pro další skupinu a to pro jednání, která nenaplnují znaky některých ze speciálních skutkových podstat nekalé soutěže (svou podstatou jsou jim ale podobná). Při rozhodování u této metody se začíná u speciálních skutkových podstat a končí u generální klauzule. Jedná se o parazitní kořistění z výkonů soutěžitelových (černé pasažérství), nikoli o parazitování na pověsti (upraveno speciálně v § 2982).

V úpravě nekalé soutěže není zmíněno tzv. jednání agresivního charakteru, které je upraveno ve směrnici 2005/29/ES (o nekalých obchodních praktikách), i agresivní soutěžní činy mezi soutěžiteli, což je například ničení reklamních prostředků, blokování přístupu k prodejně nebo taktéž zabraňovací soutěž což je například přelepování

konkurenční reklamy. Všechny tyto podoby lze řešit podle generální klauzule, a to kvůli porušení norem veřejného práva.

Mezi aktuální podoby nekalého soutěžního jednání patří zneužívání sociálních sítí na internetu nebo využívání velkých sportovních akcí.

2.5 Účast na hospodářské soutěži

Účast na hospodářské soutěži není nikomu odepřena, podle Nového občanského zákoníku se může zúčastnit kdokoli. Přesné znění v § 2972 zní „Kdo se účastní hospodářské soutěže (soutěžitel), nesmí při soutěžní činnosti, ani při sdružování k výkonu soutěžní činnosti, vlastní účast v hospodářské soutěži nekalou soutěží zneužívat, ani účast jiných v hospodářské soutěži omezovat.“¹⁶

Výňatek ze zrušeného obchodního zákoníku § 41 hovořil takto „Fyzické i právnické osoby, které se účastní hospodářské soutěže, i když nejsou podnikatelé (dále jen "soutěžitelé"), mají právo svobodně rozvíjet svou soutěžní činnost v zájmu dosažení hospodářského prospěchu a sdružovat se k výkonu této činnosti; jsou však povinny přitom dbát právně závazných pravidel hospodářské soutěže a nesmějí účast v soutěži zneužívat.“¹⁷

Porovnáme-li staré a nové znění zákona tak na první pohled zde vidíme, že v Novém Občanském zákoníku byla definice značně zkrácena, ale vystihuje a tudíž i řeší celou problematiku mnohem jednodušeji. V první řadě bylo vypuštěno označení fyzické i právnické osoby a nahrazeno pojmem „kdo“, který obsahuje všechny (tedy fyzické i právnické osoby) kteří se i nepřímo zúčastní hospodářské soutěže. Jinak lze říci, že definice se změnila slovně, ale významově zůstala nezměněna.

¹⁶ ONDREJOVÁ: Nekalá soutěž v novém občanském zákoníku, s. 11

¹⁷ Zákon č. 513/1991, Sb., Obchodní zákoník zrušen k 1.1.2014

2.5.1 Soutěžitel

Podle nového občanského zákoníku je definice soutěžitele popsána v § 2972 takto „Kdo se účastní hospodářské soutěže (soutěžitel), nesmí při soutěžní činnosti, ani při sdružování k výkonu soutěžní činnosti, vlastní účast v hospodářské soutěži nekalou soutěží zneužívat, ani účast jiných v hospodářské soutěži omezovat.“¹⁸ Shodně jako v předchozí právní úpravě je zachováno duální pojetí soutěžitele a to podle soukromého i veřejného soutěžního práva.

§ 2 Zákona o ochraně hospodářské soutěže uvádí: „Soutěžiteli podle tohoto zákona se rozumí fyzické a právnické osoby, jejich sdružení, sdružení těchto sdružení a jiné formy seskupování, a to i v případě, že tato sdružení a seskupení nejsou právnickými osobami, pokud se účastní hospodářské soutěže nebo ji mohou svou činností ovlivňovat, i když nejsou podnikateli.“¹⁹ Pojetí soutěžitele v zákoně o ochraně hospodářské soutěže je tedy mnohem rozsáhlejší, protože se za soutěžitele považují i různá sdružení (tedy seskupení těchto osob). Tak například za soutěžitele nebude v režimu nového občanského zákoníku, tedy pohledu nekalé soutěže, považován například koncern, který za soutěžitele však bude považován v režimu zákona o ochraně hospodářské soutěže.

Obecně lze za soutěžitele považovat kohokoliv, kdo jedná v hospodářském styku a má jakýkoliv zájem na výsledku hospodářské soutěže.

2.5.2 Spotřebitel

Spotřebitelem je podle NOZ § 419 „Spotřebitel je každý člověk, který mimo rámec své podnikatelské činnosti nebo mimo rámec samostatného výkonu svého povolání uzavírá smlouvu s podnikatelem

¹⁸ Zákon č. 89/2012, Sb., Občanský zákoník, § 2972, ve znění pozdějších předpisů

¹⁹ ONDREJOVÁ: Nekalá soutěž v novém občanském zákoníku, s. 4

nebo s ním jinak jedná.“²⁰ V právním předpisu o Nekalé soutěži se již neobjevuje označení zákazník ale spotřebitel. I v tomto případě změna v označení na spotřebitele postihuje širší okruh možných účastníků.

²⁰ Zákon č. 89/2012, Sb., Občanský zákoník, §419, ve znění pozdějších předpisů

3 GENERÁLNÍ KLAZULE A EVROPSKÁ UNIE

3.1 Evropská směrnice ve vztahu ke Generální klauzuli

Jednotlivé evropské směrnice jsem již vyjmenoval v kapitole prameny soutěžního práva. V této kapitole bude rozebrána jedna ze směrnic, která prostupuje generální klauzulí nekalé soutěže.

Tou nejpodstatnější je směrnice 2005/29/ES o nekalých obchodních praktikách vůči spotřebitelům (dále jen směrnice). Tato směrnice ve svém obsahu pamatuje i na soutěžitele z pohledu ochrany subjektu, protože v právu proti nekalé soutěži jsou zmíněni jen spotřebitelé. A to konkrétně v bodě č. 6 kde se uvádí, že v případě klamavé reklamy poškozují ekonomické zájmy spotřebitelů a nepřímo zájmy soutěžitelů.

V bodě č. 8 směrnice vyjadřuje totéž pouze formulované jinak a to: „Tato směrnice přímo chrání ekonomické zájmy spotřebitele před nekalými praktikami vůči spotřebitelům. Tím také nepřímo chrání oprávněné podniky před soutěžiteli, kteří nedodržují pravidla této směrnice, a zaručuje korektní hospodářskou soutěž v oblastech jí koordinovaných“²¹

Za hlavní prioritu si směrnice dává vysoký stupeň ochrany spotřebitelů a má tedy i náročné požadavky na vztahy mezi soutěžiteli. Příloha I. směrnice, která se nachází v článku č. 5 odstavci 5. přílohy bývá označována za černou listinu, protože obsahuje seznam 23 klamavých a 8 agresivních praktik (všechny označovány jako nekalé). Směrnice se také v jednom ze svých bodů zabývá problematikou zneužívání spotřebitelů (například dětský spotřebitel).

Dále směrnice obsahuje řadu neurčitých pojmů jako například podstatné narušení ekonomického chování spotřebitele (článek 2,

²¹ Směrnice 2005/29/ES, o nekalých obchodních praktikách vůči spotřebitelům

písmeno e) kde popisuje použití takové obchodní praktiky, která významně zhorší učinění informovaného rozhodnutí spotřebitele, které má za důsledek rozhodnutí, které by jinak nebyl učinil. Směrnice nám nenabízí co je a není důležitým narušení, které ovlivní rozhodnutí. Posoudit to tak bude mít vždy za úkol soud, který musí brát zřetel na okolnosti jednotlivých případů.

Generální klauzule obsažená v této směrnici pozbývá výrazu rozpor s dobrými mravy soutěže a naproti tomu používá celou řadu neurčitých výrazů, které spíše napomáhají protiřečení mezi sebou navzájem. Podle článku č. 5 odstavce 1 je praktika nekalá pokud za:

„a) je v rozporu s požadavky náležité profesionální péče a b) podstatně narušuje nebo je schopná podstatně narušit ekonomické chování průměrného spotřebitele, který je jejímu působení vystaven nebo kterému je určena, nebo průměrného člena skupiny, pokud se obchodní praktika zaměřuje na určitou skupinu spotřebitelů ve vztahu k produktu.“²²

Je bezpodmínečné, aby obě tyto podmínky byly splněny, ovšem nekončí tím vymezení nekalé obchodní praktiky. Profesionální péče je blíže specifikována v článku č. 2 písmene h) jako dovednost a péče, která se od obchodníka očekává při jednání se spotřebitelem a odpovídá poctivému obchodnímu chování nebo zásadám dobré víry. Z podmínky b) je tomu podstatné narušení ekonomického chování spotřebitele, které blíže specifikováno v článku č. 2 písmene e).

Obecně lze tedy hovořit, že směrnice může rozhodování sporů usnadnit. Například v případě jednání uvedených na černé listině (tedy kvalifikovaných jako nekalá za všech okolností).

²² Směrnice 2005/29/ES o nekalých obchodních praktikách vůči spotřebitelům

4 NEKALOSOUTĚŽNÍ DELIKTY

V následující části práce se budu věnovat všem zvláštním skutkovým podstatám nekalé soutěže a konkrétně se zaměřím na ty, které byly v novém občanském zákoníku zasaženy změnami.

4.1 Klamavá reklama

Klamavou reklamou je podle §2977 NOZ, taková reklama, která souvisí s podnikáním nebo povoláním. Podporuje odbyt movitých nebo nemovitých věcí nebo poskytování služeb, včetně práv a povinností. Je způsobilá klamat podáním nebo jakýmkoli jiným způsobem osoby, pro které je určena, a tím i zřejmě způsobilá ovlivnit hospodářské chování takových osob. Ustanovení o klamavé reklamě podle zrušeného znění obchodního zákoníku byla upravena tak, aby více odpovídala směrnici 2006/114/ES.

Při implementaci směrnice 2006/114/ES došlo k upřesnění skutečností a to formou demonstrativního výčtu, kterým je povinen soud posuzovat při zvažování klamavosti reklamy. Nejde zde o zcela nové poučky pro soudce, podle kterých se mají při rozhodování o klamavosti reklamy řídit, ale o návod, co všechno je nutné brát v úvahu. Například soudce má povinnost přihlédnout ke všem výrazným znakům reklamy, především pak k údajům, které reklama obsahuje:

„a) dostupnosti, povahy, provedení, složení, výrobního postupu, data výroby nebo poskytnutí, způsobilosti k určenému účelu, použitelnosti, množství, zeměpisného či obchodního původu, jakož i podrobnějšího vytčení a dalších znaků zboží nebo služeb včetně předpokládaných výsledků použití nebo výsledků a podstatných znaků provedených zkoušek či prověrek,

- b) ceny nebo způsobu jejího určení,
- c) podmínek, za nichž se zboží dodává nebo služba poskytuje,
- d) povahy, vlastností a práv zadavatele reklamy, jako jsou zejména jeho totožnost, majetek, odborná způsobilost, jeho práva duševního vlastnictví nebo jeho vyznamenání a pocty.²³

4.2 Klamavé označování zboží a služeb

Sbližováním právní úpravy skutkové podstaty klamavé reklamy a klamavého označení zboží nebo služby je ustanovení NObčZ v § 2979, které ruší pro tyto dvě skutkové podstaty společné ustanovení (předchozí právní úprava tuto koncepci obsahovala). Porovnejme tedy rozdíly daného ustanovení. Například odstavec 2 ustanovení § 2979 NObčZ obsahuje ustanovení § 46 odst. 2 ObchZ „klamavým označením i takové nesprávné označení zboží nebo služeb, k němuž je připojen dodatek sloužící k odlišení od pravého původu, jako výrazy druh, typ, způsob a označení je přesto způsobilé vyvolat o původu nebo povaze zboží či služeb mylnou domněnku“²⁴, když se podíváme na odstavec 2 NOZ tak klamavost působí i údaj všeobecně vžitý v hospodářském styku k označení druhu nebo jakosti, je-li k němu připojen dodatek způsobilý klamat, zejména s použitím výrazu pravý, skutečný nebo původní. Osobně se domnívám, že zde zákonodárce zkrácením textu došel k lepším výsledkům. Konkrétně nová právní úprava přikazuje přihlížet ve vztahu k posouzení klamavosti také k takzvaným výpustkám, zkratkám a vnější úpravě.

Změnu můžeme zhodnotit jako přínosnou, i když jde jen o rozšíření demonstrativního výčtu skutečností, k nimž je nutno přihlížet, a posouzení klamavosti bude stejně jako za platnosti předchozí právní úpravy záviset na okolnostech konkrétního

²³ Směrnice 205/114/ES, o klamavé a srovnávací reklamě

²⁴ Zákon č. 513/1991, Sb., Obchodní zákoník zrušen k 1.1.2014

případu. S přihlédnutím na blízkost obou problematik (klamavá reklama a klamavé označení zboží a služeb) lze zavedenou změnu považovat za přínosnou.

4.3 Vyvolání nebezpečí záměny

§2981 NOZ „Kdo užije jména osoby nebo zvláštního označení závodu užívaného již po právu jiným soutěžitelem, vyvolá tím nebezpečí záměny.

Nebezpečí záměny vyvolá i ten, kdo užije zvláštního označení závodu nebo zvláštního označení či úpravy výrobku, výkonu nebo obchodního materiálu závodu, které v zákaznických kruzích platí pro určitý závod za příznačné.“²⁵

Nebezpečí záměny také vyvolá, kdo napodobí cizí výrobek, jeho obal nebo výkon, pakliže se jedná o napodobení v prvcích, které jsou již z povahy výrobku funkčně, technicky nebo esteticky předurčeny, a napodobitel učinil veškerá opatření, aby nebezpečí záměny vyloučil nebo alespoň podstatně omezil, pokud jsou tato jednání způsobilá vyvolat nebezpečí záměny nebo klamnou představu o spojení se soutěžitelem, jeho závodem, pojmenováním, zvláštním označením nebo s výrobkem či výkonem jiného soutěžitele.

4.4 Parazitování na pověsti

„Parazitováním je využívání pověsti podniku, výrobků nebo služeb jiného soutěžitele s cílem získat pro výsledky vlastního nebo cizího podnikání prospěch, jehož by soutěžitel jinak nedosáhl.“²⁶

Tento právní předpis nedoznal žádné změny.

²⁵ Zákon č. 89/2012 sb., Občanský zákoník, § 2981, ve znění pozdějších předpisů

²⁶ Zákon č. 89/2012 sb., Občanský zákoník, § 2982, ve znění pozdějších předpisů

4.5 Podplácení

„Podplácením ve smyslu tohoto zákona je jednání, jímž

a) soutěžitel osobě, která je členem statutárního nebo jiného orgánu jiného soutěžitele nebo je v pracovním či jiném obdobném poměru k jinému soutěžiteli, přímo nebo nepřímo nabídne, slíbí či poskytne jakýkoliv prospěch za tím účelem, aby jejím nekalým postupem docílil na úkor jiných soutěžitelů pro sebe nebo jiného soutěžitele přednost nebo jinou neoprávněnou výhodu v soutěži, anebo

b) osoba uvedená v písmenu a) přímo či nepřímo žádá, dá si slíbit nebo přijme za stejným účelem jakýkoliv prospěch.“²⁷

Tento právní předpis nedoznal žádné změny.

4.6 Zlehčování

„Zlehčováním je jednání, jímž soutěžitel uvede nebo rozšiřuje o poměrech, výrobcích nebo výkonech jiného soutěžitele nepravdivé údaje způsobilé tomuto soutěžiteli přivodit újmu. Zlehčováním je i uvedení a rozšiřování pravdivých údajů o poměrech, výrobcích či výkonech jiného soutěžitele, pokud jsou způsobilé tomuto soutěžiteli přivodit újmu. Nekalou soutěží však není, byl-li soutěžitel k takovému jednání okolnostmi donucen (oprávněná obrana).“²⁸

Ani zde nebyla provedena žádná změna.

4.7 Srovnávací reklama

Základním pojetím srovnávací reklamy podle nového občanského zákoníku, shodně jako ve zrušené úpravě obsažené v obchodním zákoníku „Srovnávací reklamou je jakákoliv reklama,

²⁷ Zákon č. 89/2012 Sb., Občanský zákoník, §2983, ve znění pozdějších předpisů

²⁸ Zákon č.89/2012 Sb., Občanský zákoník, §2984, ve znění pozdějších předpisů

kteřá výslovně nebo i nepřímó identifikuje jiného soutěžitele anebo zboží nebo služby nabízené jiným soutěžitelem.“²⁹ je v souladu se směrnici 2006/114/ES, když nový občanský zákoník srovnávací reklamu nezakazuje, pouze stanoví podmínky její přípustnosti.

Srovnávací reklama je v novém občanském zákoníku z hlediska pojmového beze změny. Znění tohoto zákona je: „Srovnávací reklama přímo nebo nepřímó označuje jiného soutěžitele nebo jeho zboží či službu.“³⁰

Je tedy možné konstatovat, že došlo k určitému odklonu od poslední novelizace právní regulace srovnávací reklamy obsažené ve zrušeném ustanovení § 50a ObchZ, upravené při implementaci směrnice 2006/114/ES (s účinností od 11. února 2008). Zrušený § 50a odst. 2 ObchZ obsahoval osm podmínek, které museli být splněny, tak aby právní přípustnost srovnávací reklamy byla naplněna, naproti tomu verze ustanovení obsažená v § 2980 odst. 2 NObčZ stanovuje, že „srovnávací reklama je přípustná, pokud se srovnání týče a zde jsou vyjmenovány jednotlivé podmínky přípustnosti srovnávací reklamy. Verze v novém občanském zákoníku obsahuje pouze šest podmínek namísto předchozích osmi.

Znění podle nového občanského zákoníku: „Srovnávací reklama je přípustná, pokud se srovnání týče,

- a) není-li klamavá,
- b) srovnává-li jen zboží a službu uspokojující stejnou potřebu nebo určené ke stejnému účelu,
- c) srovnává-li objektivně jednu nebo více podstatných, důležitých, ověřitelných a příznačných vlastností zboží nebo služeb včetně ceny,
- d) srovnává-li zboží s označením původu pouze se zbožím stejného označení,

²⁹ Zákon č. 513/1991 Sb., Obchodní zákoník, §50a odst. 1, zrušen k 1.1.2014

³⁰ Zákon č. 89/2012 Sb., Občanský zákoník, §2980 odst. 1, ve znění pozdějších předpisů

e) nezlehčuje-li soutěžitele, jeho postavení, jeho činnost nebo její výsledky nebo jejich označení ani z nich nekalým způsobem netěží, a

f) nenabízí-li zboží nebo službu jako napodobení či reprodukci zboží nebo služby označovaných ochrannou známkou soutěžitele nebo jeho názvem.³¹

4.8 Porušení obchodního tajemství

Ani v této skutkové podstatě nebyli provedeny žádné změny.

„Porušením obchodního tajemství je jednání, jímž jednajíc jiná osobě neoprávněně sdělí, zpřístupní, pro sebe nebo pro jiného využije obchodní tajemství, které může být využito v soutěži a o němž se dověděl

a) tím, že mu tajemství bylo svěřeno nebo jinak se stalo přístupným na základě jeho pracovního poměru k soutěžiteli nebo na základě jiného vztahu k němu, popřípadě v rámci výkonu funkce, k níž byl soudem nebo jiným orgánem povolán, nebo

b) vlastním nebo cizím jednáním přičítám se zákonu.“³²

4.9 Ohrožování zdraví a životního prostředí

„Ohrožení zdraví nebo životního prostředí je jednání, jímž soutěžitel zkresluje podmínky hospodářské soutěže tím, že provozuje výrobu, uvádí na trh výrobek nebo provádí výkon ohrožující zájem na ochraně zdraví nebo životního prostředí chráněný zákonem, aby tak

³¹ Zákon č. 89/2012 Sb., Občanský zákoník, §2980, odst. 2, ve znění pozdějších předpisů

³² Zákon č. 89/2012 Sb., Občanský zákoník, §2985, ve znění pozdějších předpisů

získal pro sebe nebo pro jiného prospěch na úkor jiného soutěžitele nebo zákazníků.³³

Zde opět žádné změny nebyly učiněny.

4.10 Dotěrné obtěžování

V ustanovení § 2986 NObčZ nalezneme novou zvláštní skutkovou podstatu nekalé soutěže, jde o tzv. dotěrné obtěžování.

Znění je následující „Dotěrné obtěžování je sdělování údajů o soutěžiteli, zboží nebo službách, jakož i nabídka zboží nebo služeb s využitím telefonu, faxového přístroje, elektronické pošty nebo podobných prostředků, ačkoli si takovou činnost příjemce zjevně nepřeje, nebo sdělování reklamy, při kterém její původce utají nebo zastře údaje, podle nichž ho lze zjistit, a neuvede, kde příjemce může bez zvláštních nákladů přikázat ukončení reklamy.

Rozesílá-li se reklama na elektronickou adresu, kterou podnikatel získal v souvislosti s prodejem zboží nebo poskytnutím služby, nejde o dotěrné obtěžování, pokud podnikatel tuto adresu používá k přímé reklamě pro vlastní zboží nebo služby a druhá strana reklamu nezakázala, ačkoli ji podnikatel při získání adresy i při každém jejím použití k reklamě zřetelně upozornil na právo přikázat bez zvláštních nákladů ukončení reklamy.“³⁴

Pod tímto ustanovením se nám skryla takzvaná nevyžádaná reklama, která se nacházela v předchozí právní úpravě. Nicméně lze tuto problematiku postihnout buď podle zákona č. 40/1995 Sb., o regulaci reklamy, ve znění pozdějších předpisů, zákona o ochraně spotřebitele (agresivní obchodní praktika) nebo podle zákona č. 480/2004 Sb., o některých službách informační společnosti, ve znění pozdějších předpisů.

³³ Zákon č. 89/2012 Sb., Občanský zákoník, §2987, ve znění pozdějších předpisů

³⁴ Zákon č. 89/2012 Sb., Občanský zákoník § 2986, ve znění pozdějších předpisů

Změnou skutkové podstaty se zrušila předešlé zažité ustanovení tedy tzv. nevyžádaná reklama a nahradil jej pojem nepřiměřené obtěžování. Domnívám se, že pojem je vhodně zvolený, neboť obsahuje mnohem širší okruh možných obtěžování například kterékoliv formy apelování na city spotřebitele, různé formy podomního a jiného obdobného prodeje, což je podle mne správná cesta jak ochránit především drobné spotřebitele.

Definice se zabývá zejména případy, které jsou v právní úpravě zajištěny zákonem o některých službách informační společnosti, nikoliv však zákonem o regulaci reklamy. Podle ustanovení § 2986 odst. 2 NObčZ, „rozesílá-li se reklama na elektronickou adresu, kterou podnikatel získal v souvislosti s prodejem zboží nebo poskytnutím služby, nejde o dotěrné obtěžování, pokud podnikatel tuto adresu používá k přímé reklamě pro vlastní zboží nebo služby a druhá strana reklamu nezakázala, ačkoli ji podnikatel při získání adresy i při každém její použití k reklamě zřetelně upozornil na právo přikázat bez zvláštních nákladů ukončení reklamy“. Ustanovení vychází ze stejného pojetí, které využívá zákon o některých službách informační společnosti, ale je zapotřebí podotknout že zákon o některých službách informační společnosti obsahoval ještě navíc podmínku označení tohoto sdělení jako obchodní sdělení.

5 OCHRANA PROTI NEKALÉ SOUTĚŽI

Prostředky ochrany proti nekalé soutěži mají soukromoprávní i veřejnoprávní povahu.

Mezi soukromoprávní sankce patří požadování:

- aby se narušitel zdržel nekalé soutěže
- aby porušitel odstranil závadný stav
- přiměřené zadostiučinění
- náhrady škody
- vydání bezdůvodného obohacení

Mezi veřejnoprávní prostředky ochrany patří:

- odnětí svobody
- zákaz činnosti
- propadnutí věci

V následujících kapitolách bude uveden rozdíl v právní úpravě prostředků ochrany proti nekalé soutěži.

5.1 Prostředky právní úpravy podle staré právní úpravy

Tato kapitola obsahuje výstižný obrázek v podobě tabulky upravující prostředky ochrany proti nekalé soutěži.

Tab. 1: Přehled právních prostředků ochrany proti nekalé soutěži podle soukromoprávního či veřejnoprávního charakteru právních předpisů

Soukromoprávní prostředky ochrany proti nekalé soutěži		
<i>Podle obchodního zákoníku</i>	<i>Podle občanského zákoníku</i>	<i>Podle občanského soudního řádu</i>
<ul style="list-style-type: none"> - zdržení se závadného jednání - odstranění závadného stavu - přiměřené zadostiučinění - náhrada škody - vydání bezdůvodného obohacení 	<ul style="list-style-type: none"> - předběžný zákaz zásahu do pokojného stavu - svépomoc - nutná obrana 	<ul style="list-style-type: none"> - uveřejnění rozsudku - předběžné opatření - určovací žaloba

Veřejnoprávní prostředky ochrany proti nekalé soutěži	
<i>Podle trestního zákoníku</i>	<i>Podle zvláštních zákonů</i>
<ul style="list-style-type: none"> - trestný čin porušení předpisů o pravidlech hospodářské soutěže 	<ul style="list-style-type: none"> - zákon o regulaci reklamy - zákon o ochraně spotřebitele - zákon o provozování rozhlasového a televizního vysílání - tiskový zákon - další zákony

Mimoprávní (etické) prostředky ochrany proti nekalé soutěži
<i>Etické kodexy (např. Etický kodex reklamy 2008)</i>

Zdroj: Právní prostředky ochrany proti nekalé soutěži, 2010, s. 29

Tab. 2 Přehled právních prostředků ochrany proti nekalé soutěži podle způsobu uplatnění práv

Soudní prostředky ochrany proti nekalé soutěži		
Podle obchodního zákoníku	Podle občanského soudního řádu	Podle trestního zákoníku
<ul style="list-style-type: none"> - zdržení se závadného jednání - odstranění závadného stavu - přiměřené zadostiučinění - náhrada škody - vydání bezdůvodného obohacení 	<ul style="list-style-type: none"> - uveřejnění rozsudku - předběžné opatření - určovací žaloba 	<ul style="list-style-type: none"> - trestný čin porušení předpisů o pravidlech hospodářské soutěže

Mimosoudní prostředky ochrany proti nekalé soutěži ⁴	
Podle občanského zákoníku	Podle zvláštních zákonů
<ul style="list-style-type: none"> - předběžný zákaz zásahu do pokojného stavu - svépomoc - nutná obrana 	<ul style="list-style-type: none"> - zákon o regulaci reklamy - zákon o ochraně spotřebitele - zákon o provozování rozhlasového a televizního vysílání - tiskový zákon - další zákony

Zdroj: Právní prostředky ochrany proti nekalé soutěži, 2010, s. 29

5.2 Porovnání staré a nové právní úpravy ochrany proti nekalé soutěži

Definice právních prostředků ochrany proti nekalé soutěži byla popsána v §53 ObchZ (zrušen k 1.1.2014) takto: „Osoby, jejichž práva byla nekalou soutěží porušena nebo ohrožena, mohou se proti rušiteli domáhat, aby se tohoto jednání zdržel a odstranil závadný stav.

Dále mohou požadovat přiměřené zadostiučinění, které může být poskytnuto i v penězích, náhradu škody a vydání bezdůvodného obohacení.“³⁵

Obecně to znamenalo, komu byla jednáním způsobena újma na majetku nebo zdraví má právo po narušiteli požadovat prostřednictvím například soudu, aby zanechal svého jednání, které je v rozporu s právem, a může požadovat náhradu škody. Toto právo mohla za

³⁵ Zákon č. 513/1991, Sb., Obchodní zákoník, zrušen k 1.1.2014

poškozenou osobu uplatnit i právnická osoba (advokát), která je oprávněná hájit zájmy soutěžitelů, zákazníků ale pouze v případech:

- parazitování na pověsti
- podplácení
- zlehčování
- srovnávací reklama
- porušení obchodního tajemství

Co se týče skutkových podstat:

- klamavá reklama
- klamavé označování zboží a služeb
- vyvolání nebezpečí záměny
- ohrožování zdraví a životního prostředí

se práva domáhal spotřebitel, musel narušitel prokázat, že se protiprávního jednání nedopustil.

Dle ustanovení § 2988 NObčZ platí, že osoba, jejíž právo bylo nekalou soutěží ohroženo nebo porušeno, může na rušiteli požadovat, aby ve svém jednání nepokračoval nebo aby odstranil závadný stav (odstranil vše co svým jednáním vykonal), jako další se může dožadovat přiměřeného zadostiučinění, náhradu škody a vydání bezdůvodného obohacení.

Nové ustanovení § 2988 NObčZ neuvádí, možnost poskytnutí přiměřeného zadostiučinění v penězích.

Možnost peněžité formy přiměřeného zadostiučinění ale poskytuje ustanovení § 2951 odst. 1 a 2 NObčZ kde je stanoveno:

„Škoda se nahrazuje uvedením do předešlého stavu. Není-li to dobře možné, anebo žádá-li to poškozený, hradí se škoda v penězích.

Nemajetková újma se odčiní přiměřeným zadostiučiněním. Zadostiučinění musí být poskytnuto v penězích, nezajistí-li jeho jiný způsob skutečné a dostatečně účinné odčinění způsobené újmy.“³⁶

³⁶ Zákon č. 89/2012 Sb., Občanský zákoník, §2951, ve znění pozdějších předpisů

Z toho je možné odvodit, že i v nové právní úpravě bude mít přednost poskytnutí přiměřeného zadostiučinění v nepeněžitě formě tedy omluvě (písemná nebo ústní), ovšem v případě že tato podoba nezajistí skutečné a dostatečné odčinění způsobené újmy, soud je povinen přiznat přiměřené zadostiučinění v peněžní podobě.

Soudu je tak dáno k posouzení, jestli je podoba přiměřeného zadostiučinění za způsobenou nehmotnou újmu skutečně a dostatečně odčiněna, nikoliv k tomu, zda soud v případě nesplnění takového odčinění peněžní formu přizná či nikoliv. Lze si představit, tzv. dostatečné odčinění způsobené nehmotné újmy, ještě složitěji si lze představit skutečné odčinění, které by mohlo být považováno za navrácení do původního stavu, čehož v praxi u odčinění nemateriální újmy téměř nelze dosáhnout.

Z tohoto je možné vyvodit závěr, že soudy budou častěji upřednostňovat přiznání přiměřeného zadostiučinění v peněžitě podobě, protože bude značně komplikované prokázat a zdůvodnit právě skutečné odčinění způsobené imateriální újmy, a proto jinou než peněžitou podobu přiměřeného zadostiučinění nebudou moci soudy přiznat. I nadále zůstává zachována možnost přiznat přiměřené zadostiučinění v obou podobách, peněžitě i nepeněžitě.

Zásadní novinkou je skutečnost, že nárok na náhradu škody, ale i nárok na přiměřené zadostiučinění, je založen nově na subjektivním principu ustanovení § 2910 NObčZ, vznik povinnosti nahradit škodu způsobenou nekalosoutěžním jednáním je vázán na zavinění rušitele. To je zásadní odklon od právní úpravy (§ 373 ve vazbě na § 757 ObchZ), která pojímala odpovědnost za škodu na principu objektivním. Ustanovení § 2911 NObčZ upravuje domněnku nedbalosti, kde je řečeno: „Způsobí-li škůdce poškozenému škodu porušením zákonné povinnosti, má se za to, že škodu zavinil z nedbalosti.“³⁷

³⁷ Zákon č. 89/2012 Sb., Občanský zákoník, §2911, ve znění pozdějších předpisů

Můžeme se domnívat, že uvedené zakotvení subjektivního principu u náhrady škody více zkomplikuje uplatňování nároku v nekalé soutěži.

Nový občanský zákoník upřednostňuje náhradu škody uvedením v předešlý stav oproti peněžité náhradě (již jsem řešil výše), je zde zásadní rozdíl oproti zrušené právní úpravě (§ 378 ObchZ), podle níž se škoda nahrazuje v penězích, jestliže však o to oprávněná strana požádá a je-li to možné a obvyklé, nahrazuje se škoda uvedením v předešlý stav.

U náhrady škody, se nový občanský zákoník oproti zrušené právní úpravě § 386 odst. 2 ObchZ zaměřil na nepřiměřeně vysoké náhrady škody. Především na oblast nekalé soutěže § 2953 odst. 1 NObčZ: „Z důvodů zvláštního zřetele hodných soud náhradu škody přiměřeně sníží. Vezme přitom zřetel zejména na to, jak ke škodě došlo, k osobním a majetkovým poměrům člověka, který škodu způsobil a odpovídá za ni, jakož i k poměrům poškozeného. Náhradu nelze snížit, byla-li škoda způsobena úmyslně.“³⁸

Ale dle odstavce dvě shodného ustanovení neplatí v případě, že škodu způsobil ten, kdo se hlásil k odbornému výkonu jako příslušník určitého stavu (například elektrikář) nebo povolání, porušením odborné péče.

V této souvislosti je vhodné upozornit, že subjektivní princip se týká pouze nároku na náhradu škody, nikoliv obecného pojetí právní odpovědnosti za nekalosoutěžní jednání. Pojetí nekalé soutěže jako civilního deliktu i judikatura k tomu se vztahující jsou shodná.

U nároku na vydání bezdůvodného obohacení nastala změna v tom směru, že namísto zařazení nekalosoutěžního jednání pod těžení z nepoctivých zdrojů je toto hodnoceno jako protiprávní užití cizí hodnoty.

Co se týká nároků osob aktivně legitimovaných z nekalé soutěže, je žalobce nucen zvažovat nové okolnosti ve vztahu k uplatnitelnosti jednotlivých nekalosoutěžních nároků, zejména k dokazování.

³⁸ Zákon č. 89/2012, Sb., Občanský zákoník § 2953, ve znění pozdějších předpisů

U nároku zdržovacího, odstraňovacího a na vydání bezdůvodného obohacení postačí, když žalobce prokáže naplnění znaků nekalé soutěže bez ohledu na zavinění rušitele.

U nároku na náhradu škody a přiměřeného zadostiučinění je nezbytné taktéž prokázání zavinění rušitele (při uplatnění domněnky nedbalosti podle § 2911 NObčZ).

Můžeme tedy usuzovat o ztížení nesnadně uplatnitelného a velmi málo přiznávaného nároku na náhradu škody ve věcech nekalé soutěže (zejména z důvodu složitého prokazování jednotlivých předpokladů náhrady škody, a to i v režimu tzv. objektivní odpovědnosti), ale taktéž ve vztahu k poměrně často používanému nároku na přiznání přiměřeného zadostiučinění, i když bude zapotřebí prokázat zavinění rušitele (shodně i u uplatňování domněnky z nedbalosti podle § 2911 NObčZ).

Lze se tedy domnívat, že objektivní princip u obou nároků kladl menší nároky na žalobce, než je tomu v novém občanském zákoníku, a to i při uplatnění domněnky nedbalosti rušitele.

Jak je uvedeno výše, podle ustanovení § 2990 NObčZ, má stejná práva také osoba, jejíž právo bylo ohroženo nebo porušeno nedovoleným omezením soutěže (§ 2988 NObčZ). Jako aktivně legitimovaná osoba může vystupovat soutěžitel, spotřebitel a právnická osoba oprávněná hájit zájmy soutěžitelů (např. obchodní komory) nebo zákazníků (např. sdružení na ochranu spotřebitele), která může i podle nového občanského zákoníku uplatnit pouze právo na zdržení se a odstranění nekalosoutěžního jednání, a to s výjimkou příkladů uvedených v ustanovení § 2982 až 2985 (parazitování na pověsti, podplácení, zlehčování a porušení obchodního tajemství).

Změnou k lepšímu na rozdíl od právní úpravy obsažené v ustanovení § 54 ObchZ, je možné považovat možnost dané právnické osoby domáhat se též nároků ve věcech nedovolené srovnávací reklamy, což bylo znemožněno legislativně-technickou chybou

zákonodárce při zakotvení ustanovení o srovnávací reklamě (§ 50a ObchZ).

V právu proti nekalé soutěži, stejně jako ve staré úpravě obsažené v obchodním zákoníku, došlo k obrácení důkazního břemene, je-li žalobcem spotřebitel (podle nového občanského zákoníku se touto osobou rozumí spotřebitel, nikoliv „zákazník“, stejně tomu bylo i podle OZ). Shodně jsou na tom obě právní úpravy (současná i minulá), žádná není v souladu s regulací obsaženou ve směrnici 2006/114/ES a směrnicí 2005/29/ES, neboť počítají s tím, že soudy či správní orgány budou mít možnost obrátit důkazní břemeno, bude-li to odpovídat procesní situaci.

Například směrnice 2006/114/ES navíc v článku č. 6 umožňuje obrátit důkazní břemeno, aniž by žalobcem byl spotřebitel, protože v některých sporech se také osoba v postavení soutěžitele či zákazníka může ocitnout v procesně slabším postavení, stejně jako spotřebitel.

Právní úprava obsažená v novém občanském zákoníku (§ 2989 odst. 2) ovšem obsahuje zásadní změnu vzhledem k výše uvedenému, (právní úprava § 54 odst. 2 ObchZ). K uvedenému obrácení důkazního břemene dochází na základě ustanovení § 2989 odst. 2 NObčZ. jen u skutkových podstat popsanych v § 2976 NObčZ tedy:

- klamavé reklamy (§ 2977 NObčZ)
- klamavého označení zboží nebo služby (§ 2978 NObčZ)
- vyvolání nebezpečí záměny (§ 2981 NObčZ)
- ohrožení zdraví a životního prostředí (§ 2987 NObčZ)
- skutkové podstaty srovnávací reklamy (§ 2980 NObčZ).

V uvedeném výčtu ovšem není zahrnuto dotěrného obtěžování obsažené v ustanovení § 2986 NObčZ, které lze zahrnout do práv spotřebitele.

Ačkoliv Nový občanský zákoník odstranil legislativně-technickou chybu obsaženou v ustanovení § 54 odst. 2 ObchZ, která postrádala možnost obrácení důkazního břemene ve prospěch spotřebitele

u skutkové podstaty srovnávací reklamy, nalezl se nový nedostatek, a to obrácení důkazního břemene ve vztahu ke spotřebiteli u skutkové podstaty dotěrného obtěžování (§ 2986 NObčZ). Obrácení důkazního břemene ve prospěch spotřebitele dochází podle nového občanského zákoníku (§ 2988 odst. 2 NObčZ) v případě zdržovacího nároku a nároku na odstranění závadného stavu, a to jen u zákonem vyjmenovaných skutkových podstat nekalé soutěže, jak jsem již uvedl výše. Právní úprava ovšem nepočítá s možností, obrácení důkazního břemene ve prospěch spotřebitele také v případě nároku na přiměřené zadostiučinění a vydání bezdůvodného obohacení, počítá pouze s prokazováním ze strany rušitele, a to že u nároku na náhradu škody nebyla škoda způsobena nekalou soutěží.

Zde vyvstává otázka, jestli dojde k obrácení důkazního břemene ve prospěch spotřebitele u nároku na náhradu škody jen u skutkových podstat uvedených v ustanovení § 2898 odst. 2 NObčZ (stejně jako tomu bylo v úpravě podle § 54 odst. 2 ObchZ), tedy jen u skutkových podstat § 2976 až 2981 NObčZ a § 2987 NObčZ (taxativně vyjmenovány výše), nebo se to dotkne všech skutkových podstat nekalé soutěže a to vzhledem k samostatné druhé větě § 2898 odst. 2 NObčZ „Nepřihlíží se k ujednání, které předem vylučuje nebo omezuje povinnost k náhradě újmy způsobené člověku na jeho přirozených právech, anebo způsobené úmyslně nebo z hrubé nedbalosti; nepřihlíží se ani k ujednání, které předem vylučuje nebo omezuje právo slabší strany na náhradu jakékoli újmy. V těchto případech se práva na náhradu nelze ani platně vzdát.“³⁹.

S největší pravděpodobností je zde nutné vyložit podle logických souvislostí celého ustanovení § 2898 odst. 2 NObčZ a to tak, že k obrácení důkazního břemene dojde tak opět jen v uvedených skutkových podstatách nekalé soutěže.

³⁹ Zákon č. 89/2012, Sb., Občanský zákoník § 2898, odst. 2, ve znění pozdějších předpisů

ZÁVĚR

Cílem této práce bylo stručně a jednoduše popsat, co to vlastně Generální klauzule nekalé soutěže je, jaké jsou jednotlivé podmínky pro její naplnění, proč se v českém právu vyskytuje a jakou zde má funkci.

V jednotlivých kapitolách i podkapitolách této práce bylo seznámeno s právní úpravou, historií a skutkovou podstatou daného tématu.

Generální klauzule nekalé soutěže byla rozebrána z hlediska změny v podobě umístění právního předpisu z Obchodního zákoníku do Občanského zákoníku, platného od 01. 01. 2014 a jednotlivé změny byly popsány ve znění daných předpisů. Byly pojmenovány jednotlivé nekalosoutěžní delikty a v neposlední řadě byla práce zaměřena na právní prostředky ochrany proti nekalé soutěži, které byly rozděleny na prostředky soukromoprávní a veřejnoprávní prostředky ochrany.

Hlavním cílem bylo ovšem srovnání staré a nové právní úpravy, zhodnocení pozitiv a negativ a jakým způsobem změna problematiku ovlivnila.

Na základě zjištěných informací lze tvrdit, že Generální klauzule nekalé soutěže doznala změny v umístění, odstranění nedostatků ale i doplnění právní úpravy.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Seznam použitých českých zdrojů

DĚDIČ, Jan. *Obchodní zákoník: komentář*. 1. vyd. Praha: Polygon, 2002, s. 3059-4079. ISBN 80-7273-071-1.

ELIÁŠ, Karel, Josef BEJČEK a Petr HAJN. *Kurs obchodního práva: obecná část : soutěžní právo*. 5. vyd. Praha: C.H. Beck, 2007, xlii, 610 s. Právnícké učebnice (C.H. Beck). ISBN 978-80-7179-583-4.

HAJN, Petr. *Soutěžní chování a právo proti nekalé soutěži*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2000, 329 s. ISBN 80-210-2282-5.

JANKŮ, Martin a Jana MIKUŠOVÁ. *Veřejné podpory v soutěžním právu EU*. Vyd. 1. V Praze: C.H. Beck, 2012, xv, 275 s. Beckovy mezioborové učebnice. ISBN 978-80-7400-430-8.

LOCHMANOVÁ, Ludmila. *Základy obchodního práva*. 2., přeprac. a dopl. vyd. Ostrava: Key Publishing, 2011, 309 s. Právo (Key Publishing). ISBN 978-80-7418-114-6.

MUNKOVÁ, Jindřiška. *Právo proti nekalé soutěži: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2001, xi, 347 s. Beckovy texty zákonů s komentářem. ISBN 80-7179-569-0.

OLIVA, Leoš. *Zákon o ochraně hospodářské soutěže: / úplné znění/ : komentář*. 1. vyd. Praha: Victoria Publishing, 1995, 81 s. ISBN 80-7187-009-9.

ONDREJOVÁ, Dana. *Nekalá soutěž v novém občanském zákoníku: komentář*. Vyd. 1. V Praze: C.H. Beck, 2014, xvi, 364 s. Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-522-0.

ONDREJOVÁ, Dana. *Přehled judikatury ve věcech nekalé soutěže*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011, 302 s. Přehledy judikatury (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7357-670-7.

ONDREJOVÁ, Dana. *Právní prostředky ochrany proti nekalé soutěži*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2010. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7357-505-2.

PELC, Vladimír. *Hospodářská soutěž*. Vyd. 1. Praha: Grada, 1995, 162 s. ISBN 80-7169-124-0.

POSPÍŠIL, Richard. *Veřejná ekonomika: současnost a perspektiva*. 1. vyd. Praha: Professional Publishing, 2013, 195 s. ISBN 978-80-7431-112-3.

PRAŠNIK, Adam. *Interakce ekonomiky a práva*. Vyd. 1. Ostrava: Key Publishing, 2011, 158 s. Monografie (Key Publishing). ISBN 978-80-7418-129-0.

RAUS, David. *Zákon o ochraně hospodářské soutěže: komentář a souvisící české i komunitární předpisy*. 2. , aktualiz. a přeprac. vyd. Praha: Linde, 2006, 671 s. Zákony - komentáře. ISBN 80-7201-563-x.

SVEJKOVSKÝ, Jaroslav a Jana SVEJKOVSKÁ. *Nový občanský zákoník: srovnání nové a současné úpravy občanského práva*. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 2012, xiv, 792 s. ISBN 978-80-7400-423-0.

VEČERKOVÁ, Eva. *Nekalá soutěž a reklama*. Brno : Masarykova univerzita, 2005.

TICHÝ, Luboš. *Ochrana spotřebitele*. Praha: Centrum právní komparatistiky Právnické fakulty Univerzity Karlovy v Praze, 2014, 223 s. ISBN 978-80-87488-13-3.

ŠVESTKA, Jiří, Jan DVOŘÁK a Josef FIALA. *Občanský zákoník: komentář*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2014, 6 sv. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7478-630-3.

Seznam použitých internetových zdrojů:

KONÁŠEK, J. *Nekalá soutěž*, [online]. [cit. 2015-03-05]. Dostupný z WWW: <<http://kunasek.cz/kunasek-josef-nekala-soutez-sekurkon>>
Nekalá soutěž podle nového Občanského zákoníku, [online]. [cit. 2015-03-05]. Dostupný z WWW:
<<http://ipravnik.cz/clanky/nekalasoutezpodlenovehoobcanskehozakoniku.html>>.

Občanský zákoník č. 89/2012 sb. (Zákony od centrum.cz) [online]. [cit. 2015-02-15]. Dostupné na WWW:

<<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-89>>.

Obchodní zákoník č. 513/1991 sb. (Zákony od centrum.cz) [online] 2010. [cit. 2015-02-15]. Dostupné na WWW:

<<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1991-513>>.

POLČAK, R. *Domény a právo proti nekalé soutěži (2) – Znaky generální klauzule*, [online]. [cit. 2015-02-17]. Dostupný z WWW:

<<http://www.itpravo.cz/index.shtml?x=109262>

POLČAK, R. *Domény a právo proti nekalé soutěži (3) – Typové případy nekalosoutěžního jednání* [online]. [cit. 2015-03-05]. Dostupný z WWW:

<<http://www.itpravo.cz/index.shtml?tisk=1&x=118490>>.

POLČAK, R. *Nekalosoutěžní agrese na internetu*, [online]. [cit. 2015-03-05]. Dostupný z WWW: <http://www.ipravnik.cz/cz/clanky/obchodni-pravo/art_3791/nekalosoutezniagrese-na-internetu.aspx>.

Zákon o ochraně hospodářské soutěže č. 143/2001 sb. (Zákony od centrum.cz) [online] 2010. [cit. 2015-02-17]. Dostupné na WWW:

<<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-143>>.

SEZNAM ZKRATEK

- NOZ - Nový občanský zákoník
- NObčZ - Nový občanský zákoník
- ObchZ, OZ - Obchodní zákoník
- OHS – Ochrana hospodářské soutěže
- Tzn. – to znamená
- Tzv. - takzvaná

SEZNAM TABULEK

- Tab. 1 Přehled právních prostředků ochrany proti nekalé soutěži podle soukromoprávního či veřejnoprávního charakteru právních předpisů
- Tab. 2 Přehled právních prostředků ochrany proti nekalé soutěži podle způsobu uplatnění práv

BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE

Jméno autora: Jan Dolanský

Obor: Právo v podnikání

Forma studia: kombinovaná

Název práce: Generální klauzule nekalé soutěže

Rok: 2016

Počet stran textu bez příloh: 52

Celkový počet stran příloh: 0

Počet titulů českých použitých zdrojů: 17

Počet titulů zahraničních použitých zdrojů: 0

Počet internetových zdrojů: 8

Počet ostatních zdrojů: 0

Vedoucí práce: JUDr. et Ing. Martin Kohout